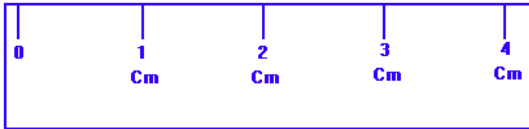

ตะลุยโจทย์โควตา มช. ฟิสิกส์ บทที่ 1 บทนำ ชุด 1

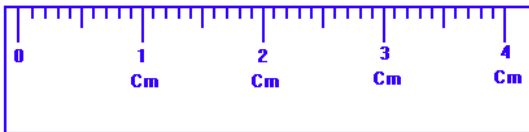
การวัด และความละเอียดในการวัด

พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

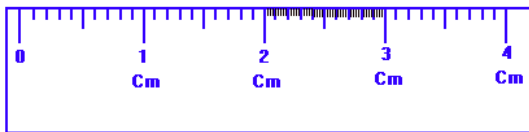
ความละเอียดของสเกล = 1 cm

ความละเอียดในการวัด = 0.1 cm

ความละเอียดของสเกล = 0.1 cm

ความละเอียดในการวัด = 0.01 cm

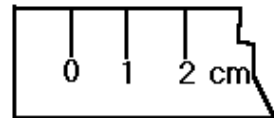
ความละเอียดของสเกล = 0.01 cm

ความละเอียดในการวัด = 0.001 cm

1. เครื่องมือวัดดังรูป มีความละเอียดของช่องสเกล และ

ความละเอียดของการวัดเป็นเท่าใด ในหน่วย cm

1. 1 cm และ 0.1 cm   2. 0.1 cm และ 1 cm
3. 0.1 cm และ 0.01 cm   4. 0.01 cm และ 0.1 cm

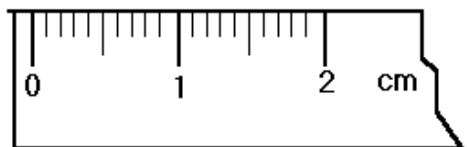

วิธีทำ

2. เครื่องมือวัดดังรูป มีความละเอียดของช่องสเกล และ

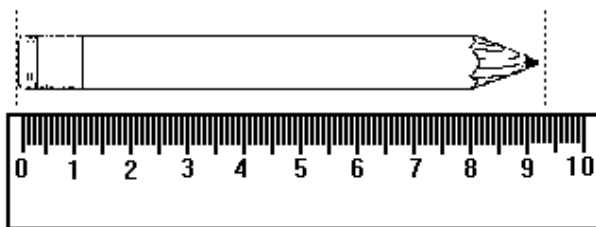
ความละเอียดของการวัดเป็นเท่าใด ในหน่วย cm

1. $\frac{1}{10}$ และ $\frac{1}{100}$ 2. $\frac{1}{100}$ และ $\frac{1}{10}$
3. 10 และ $\frac{1}{10}$ 4. $\frac{1}{10}$ และ 1

วิธีทำ

3(มช 45)

จากรูป ความยาวของแท่งดินสอมีค่าเท่ากับกี่เซนติเมตร

1. 9.4   2. 9.375   3. 9.36   4. 9.3

วิธีทำ

4(มช 43) วัดความยาวของดินสอแท่งหนึ่งได้ 16.35 ± 0.04 เซนติเมตร เครื่องมือที่ใช้วัดมีสเกลอ่านได้ละเอียดที่สุดกี่เซนติเมตร

1. 0.1   2. 0.01   3. 0.04   4. 0.05

ในการวัดปริมาณแต่ละครั้ง ต้องเลือกใช้เครื่องมือซึ่งมีความละเอียดให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด

ไม้บรรทัด

ความละเอียดสเกล = 1 mm

ความละเอียดการอ่าน = 0.1 mm

(เหมาะกับการวัดความกว้างของหนังสือ เป็นต้น)

เวอร์เนีย

ความละเอียดสเกล = 1 mm

ความละเอียดการอ่าน = 0.1 mm

(เหมือนไม้บรรทัด แต่เวอร์เนียจะแม่นยำกว่าไม้บรรทัด)

ไมโครมิเตอร์

ความละเอียดสเกล = 1 mm

ความละเอียดการอ่าน = 0.01 mm

(เหมาะกับการวัดความหนาของแผ่น CD เป็นต้น)

5(มข 39) ข้อใดเป็นเครื่องมือวัดความยาวที่สามารถใช้วัดโดยมีความละเอียดถึงระดับ 0.5 มิลลิเมตร 0.1 มิลลิเมตร และ 0.01 มิลลิเมตร ตามลำดับ

1. ตลับเมตร เวอร์เนียร์ ไมโครมิเตอร์
2. ตลับเมตร ไมโครมิเตอร์ เวอร์เนียร์
3. เวอร์เนียร์ ไม้บรรทัด ไมโครมิเตอร์
4. ไม้บรรทัด ไมโครมิเตอร์ เวอร์เนียร์

ตอบ

6(มข 42) นายแดงวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของเหรียญอันหนึ่งได้เท่ากับ 2.542 เซนติเมตร นักเรียนคิดว่านายแดงใช้เครื่องมือชนิดไหนวัดเหรียญอันนี้

1. ไมโครมิเตอร์
2. เวอร์เนียร์
3. ตลับเมตร
4. ไม้บรรทัด

ตอบ

เลขนัยสำคัญ

เลขนัยสำคัญ คือ เลขที่ได้จากการอ่านค่าในการวัด

คือ เลขที่แน่นอน (เลขที่อยู่บนสเกล) และเลขที่ไม่แน่นอน (เลขที่ได้จากการคาดเดา 1 ตัว)

หลักในการนับจำนวนตัวของเลขนัยสำคัญ

- 1) เลขที่ไม่ใช่เลข 0 ทุกตัวถือเป็นเลขนัยสำคัญ
- 2) เลข 0 ที่อยู่หน้าจำนวนทั้งหมด ไม่ถือเป็นเลขนัยสำคัญ
เช่น 0.00046 มีเลขนัยสำคัญ 2 ตัว คือ 4 และ 6 เท่านั้น
- 3) เลข 0 ที่อยู่กลางจำนวน ถือเป็นเลขนัยสำคัญ
เช่น 7.003 มีเลขนัยสำคัญ 4 ตัว คือ 7 , 0 , 0 และ 3
- 4) กรณีที่เขียนจำนวนในรูปทศนิยม 0 ที่อยู่ข้างหลัง ถือเป็นเลขนัยสำคัญ
เช่น 8.000 มีเลขนัยสำคัญ 4 ตัว คือ 8 , 0 , 0 และ 0
- 5) ถ้าเขียนจำนวนในรูปจำนวนเต็มธรรมดาไม่มีทศนิยม เลข 0 ที่อยู่หลังจำนวนไม่ถือเป็นเลขนัยสำคัญ เช่น 1500 มีเลขนัยสำคัญ 2 ตัว คือ เลข 1 กับ 5 เท่านั้น
- 6) ถ้าเขียนจำนวนในรูป $a \times 10^m$ ให้นับจำนวนเลขนัยสำคัญของ a เท่านั้นเป็นคำตอบ
เช่น 5.23×10^{89} มีเลขนัยสำคัญ 3 ตัว คือ 5 , 2 และ 3 เท่านั้น

7(มข 34) นักเรียนคนหนึ่งบันทึกตัวเลขจากการทดลองเป็น 0.0652 กิโลกรัม, 8.20×10^{-2} เมตร, 25.5 เซนติเมตร และ 8.00 วินาที จำนวนเหล่านี้มีเลขนัยสำคัญกี่ตัว

ก. 1 ตัว

ข. 2 ตัว

ค. 3 ตัว

ง. 4 ตัว

ตอบ

การบวก และลบ เลขนัยสำคัญ

วิธีการ “ให้บวกลบตามปกติ แต่ผลลัพธ์ที่ได้ต้องมีจำนวนทศนิยม เท่ากับจำนวนทศนิยมของตัวตั้งที่มีจำนวนทศนิมน้อยที่สุด”

ตัวอย่าง

4.187	$\leftarrow$	ทศนิยม 3 ตำแหน่ง
$+3.4$	$\leftarrow$	ทศนิยม 1 ตำแหน่ง
-2.32	$\leftarrow$	ทศนิยม 2 ตำแหน่ง
5.267		

ข้อนี้ต้องตอบ 5.3 เพื่อให้มีทศนิยม 1 ตำแหน่ง เท่ากับจำนวนทศนิยมของ 3.4 ในโจทย์ซึ่งมีจำนวนตัวทศนิมน้อยที่สุด

8. จงหาผลลัพธ์ของคำถามต่อไปนี้ตามหลักเลขนัยสำคัญ $4.36 + 2.1 - 0.002$

1. 6

2. 6.5

3. 6.46

4. 6.458

วิธีทำ

การคูณ และ หาร เลขนัยสำคัญ

วิธีการ “ให้คูณ หรือ หารตามปกติ แต่ผลลัพธ์ที่ได้ต้องมีจำนวนตัวเลขนัยสำคัญ เท่ากับจำนวนเลขนัยสำคัญของตัวตั้งที่มีจำนวนเลขนัยสำคัญน้อยที่สุด”

ตัวอย่าง

$$\begin{array}{r} 3.24 \quad \leftarrow \text{เลขนัยสำคัญ 3 ตัว} \\ \times 2.0 \quad \leftarrow \text{เลขนัยสำคัญ 2 ตัว} \\ \hline 6.480 \end{array}$$

ข้อนี้ต้องตอบ 6.5 เพื่อให้มีเลขนัยสำคัญ 2 ตัว เท่ากับจำนวนเลขนัยสำคัญของ 2.0 ซึ่งเป็นตัวตั้งที่มีจำนวนเลขนัยสำคัญน้อยที่สุด

9(A-net51) กล่องสี่เหลี่ยมมุมฉากขนาด 4.10 cm x 2.80 cm x 2.3 cm มีปริมาตรเป็นเท่าใด ตามหลักของเลขนัยสำคัญ

1. 26 cm^3

2. 26.4 cm^3

3. 26.40 cm^3

4. 26.404 cm^3

วิธีทำ

10. นักเรียนคนหนึ่งใช้เครื่องวัด วัดเส้นผ่านศูนย์กลางของเหรียญบาทได้ 2.59 เซนติเมตร เมื่อพิจารณาเลขนัยสำคัญ เขาควรจะบันทึกค่าพื้นที่หน้าตัดดังนี้

1. 5.27065 ตารางเซนติเมตร

2. 5.2707 ตารางเซนติเมตร

3. 5.271 ตารางเซนติเมตร

4. 5.27 ตารางเซนติเมตร

วิธีทำ

11(มข 44) ขนมหินหนึ่งมีมวล 2.00 กิโลกรัม ถูกแบ่งออกเป็นสี่ส่วนเท่ากันพอดี แต่ละส่วนจะมีมวลกี่กิโลกรัม

1. 0.5

2. 0.50

3. 0.500

4. 0.5000

วิธีทำ

ความไม่แน่นอนในการวัด

การบวก และ ลบ จำนวนที่เขียนอยู่ในรูปความคลาดเคลื่อน

$$\text{สูตร 1 } p(A \pm \Delta A) + q(B \pm \Delta B) = (pA + qB) \pm (p\Delta A + q\Delta B)$$

$$\text{สูตร 2 } p(A \pm \Delta A) - q(B \pm \Delta B) = (pA - qB) \pm (p\Delta A + q\Delta B)$$

การคูณ และหาร จำนวนที่เขียนอยู่ในรูปความคลาดเคลื่อน

$$\text{สูตร 3 } (A \pm \Delta A)^p \cdot (B \pm \Delta B)^q = (A^p \cdot B^q) \pm \left(p \frac{\Delta A}{A} \times 100 + q \frac{\Delta B}{B} \times 100 \right) \%$$

$$\text{สูตร 4 } \frac{(A \pm \Delta A)^p}{(B \pm \Delta B)^q} = \left(\frac{A^p}{B^q} \right) \pm \left(p \frac{\Delta A}{A} \times 100 + q \frac{\Delta B}{B} \times 100 \right) \%$$

12. กำหนด $K = 20.00 \pm 0.10$, $L = 10.00 \pm 0.40$

1. $K + L$ 2. $3K - 2L$

วิธีทำ

13. กำหนด $K = 20.00 \pm 0.10$, $L = 10.00 \pm 0.40$ จงหา

1. $K \cdot L$

2. $\frac{K}{L}$

วิธีทำ

14. กำหนด $K = 20.00 \pm 0.10$, $N = 100.00 \pm 0.90$ จงหา

1. $K^2 \cdot N$

2. $K \cdot \sqrt{N}$

วิธีทำ

15(มช 49) ในการทดลองเรื่องลูกตุ้มอย่างง่ายที่มีสมการการหาคาบ คือ $T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}}$

ได้ค่าต่างๆ จากการทดลอง ดังนี้ $T = 2.00 \pm 0.04$ วินาที $L = 100 \pm 1$ เซนติเมตร

จงหาค่าความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงและความคลาดเคลื่อน ($g \pm \Delta g$) ในหน่วย เมตร/(วินาที)² จากค่าที่กำหนดให้

1. 9.9 ± 0.4

2. 9.9 ± 1.0

3. 10.0 ± 1.0

4. 10.0 ± 1.4

วิธีทำ

ปริมาณและการเปลี่ยนหน่วย

ปริมาณ (Quantities) ในวิชาฟิสิกส์อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ดังนี้

แบ่งโดยใช้ลักษณะของปริมาณเป็นเกณฑ์ จะแบ่งได้เป็น

1. ปริมาณเวกเตอร์ คือ ปริมาณที่ต้องบอกทั้งขนาดและทิศทางจึงจะสมบูรณ์
เช่น การจัด แรง โมเมนต์ สนามไฟฟ้า สนามแม่เหล็ก เป็นต้น
2. ปริมาณสเกลาร์ คือ ปริมาณที่บอกแต่ขนาดอย่างเดียวก็สมบูรณ์ได้
เช่น มวล พลังงาน เป็นต้น

แบ่งโดยใช้ที่มาของปริมาณเป็นเกณฑ์ จะแบ่งได้เป็น

- 1) ปริมาณมูลฐาน คือ ปริมาณขั้นต้นที่จำเป็นต่อการอธิบายปรากฏการณ์ทางฟิสิกส์
มี 7 ปริมาณ คือ

ปริมาณกายภาพ	หน่วย	สัญลักษณ์
ความยาว (Length)	เมตร	m
มวล (Mass)	กิโลกรัม	kg
เวลา (Time)	วินาที	s
กระแสไฟฟ้า (Electric Current)	แอมแปร์	A
อุณหภูมิทางเทอร์โมไดนามิก	เคลวิน	K
ความเข้มของการส่องสว่าง	แคนเดลา	cd
ปริมาณของสาร	โมล	mol

- 2) ปริมาณอนุพันธ์ คือ ปริมาณที่เกิดขึ้นจากการนำปริมาณมูลฐานมาประกอบเข้าด้วยกัน
เช่น อัตราเร็ว (m/s)
- 3) ปริมาณเสริม คือ ปริมาณที่นอกเหนือจากปริมาณทั้งสองที่ผ่านมา
เช่น การวัดมุมเป็นองศา

16(มข 42) ข้อใด ไม่ใช่ หน่วยฐานของระบบหน่วยระหว่างชาติ (เอสไอ) ทั้งหมด

1. วินาที โวลต์ แอมแปร์
2. แคนเดลา ลูเมน เฮนรี
3. นิวตัน กูทอมป์ จูล
4. โอห์ม โมล ซีเมนส์

ตอบ

การเปลี่ยนหน่วย			ตัวอย่าง
ค่าอุปสรรคใช้แทนตัวพหุคูณ		ค่าพหุคูณ	
ชื่อ	สัญลักษณ์		
เอกซะ (exa)	E	10^{18}	$5.35 \text{ cm} = 5.35 \times 10^{-2} \text{ m}$
เพตะ (peta)	P	10^{15}	$7200 \text{ mg} = 7200 \times 10^{-3} \text{ g}$
เทอร่า (tera)	T	10^{12}	$= 7.2 \text{ g}$
จิกะ (giga)	G	10^9	$5.23 \times 10^{-8} \text{ km} = 5.23 \times 10^{-8} \times 10^3 \text{ m}$
* เมกกะ (mega)	M	10^6	$= 5.23 \times 10^{-5} \text{ m}$
* กิโล (killo)	k	10^3	$4.5 \times 10^{-7} \mu\text{A} = 4.5 \times 10^{-7} \times 10^{-6} \text{ A}$
เฮกโต (hecto)	h	10^2	$= 4.5 \times 10^{-13} \text{ A}$
เดซิ (daci)	d	10^{-1}	
* เซนติ (centi)	c	10^{-2}	
* มิลลิ (milli)	m	10^{-3}	
* ไมโคร (micro)	μ	10^{-6}	
* นาโน (nano)	n	10^{-9}	
* พิโค (pico)	p	10^{-12}	
อัตโต (atto)	a	10^{-18}	

17. ให้เติมคำตอบที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

1) $7.2 \text{ cm} = \dots\dots\dots\text{m}$

2) $6.524 \text{ mg} = \dots\dots\dots\text{g}$

3) $6.23 \text{ nm} = \dots\dots\dots\text{m}$

4) $55.26 \mu\text{m} = \dots\dots\dots\text{m}$

5) $0.0073 \text{ G}\Omega = \dots\dots\dots\Omega$

6) $3.3 \times 10^3 \text{ km} = \dots\dots\dots\text{m}$

วิธีทำ

18. ให้เปลี่ยนหน่วยตามที่กำหนดต่อไปนี้

1) 5530 A ให้เปลี่ยนหน่วยเป็น kA

2) 6.5×10^5 g ให้เปลี่ยนหน่วยเป็น kg

3) 7.31×10^{-5} m ให้เปลี่ยนหน่วยเป็น cm

4) 7.23×10^{-5} Ω ให้เปลี่ยนหน่วยเป็น k Ω

5) 7.23×10^3 A ให้เปลี่ยนหน่วยเป็น mA

19. มวล 500 เมกะกรัม มีค่าเป็นกี่ไมโครกรัม

1. 5×10^2

2. 5×10^6

3. 5×10^{12}

4. 5×10^{14}

วิธีทำ

20(มช 41) แสงเลเซอร์ชนิดฮีเลียม-นีออนให้แสงสีแดงความยาวคลื่น 632.8 นาโนเมตรหรือเท่ากับ

1. 6.328×10^{-3} เซนติเมตร

2. 6.328×10^{-5} เซนติเมตร

3. 6.328×10^{-8} เซนติเมตร

4. 6.328×10^{-12} เซนติเมตร

วิธีทำ

